

Jiří J. K. Nebeský: *Sametová revoluce, Něžná revoluce, Listopadová revoluce*. In: Sborník prací absolventů a současných studentů. Hranice, vydalo vlastním nákladem ředitelství Gymnázia v Hranicích ve spolupráci s Výborem pro oslavu 125. výročí [září] 1996, s. 19-21 (první stručnější vydání: -jkn-: *Listopad '89 v Hranicích. Montáž z deníků Jiřího J. K. Nebeského*. In: Hranické noviny 1, 1994, č. 46, 18.-24. listopadu, s. 3)

SAMETOVÁ REVOLUCE, NĚŽNÁ REVOLUCE, LISTOPADOVÁ REVOLUCE AUTENTICKÉ DENÍKOVÉ ZÁZNAMY Z ROKU 1989

---

2. listopadu 1989 (čtvrtek): Dnes jsem byl ve školní knihovně, chtěl jsem si půjčit nějaký knížky, který byly v takový hraničce knih, např. *Jan XXIII., Úvod do studia filosofie, Dnešní sociologie, Rok 1968* atd. Bylo mi však řečeno, že si je půjčit nemůžu, poněvadž jsou zakázané a budou někam odeslány!!!

3. listopadu 1989 (pátek): Dnes byly zase taneční, učili jsme se waltz a chachu.

10. listopadu 1989 (pátek): Měli jsme braňák.

12. listopadu 1989 (neděle): Dnes byla papežem Janem Pavlem II. v Římě kanonizována Anežka Přemyslovna. Viděli jsme to od 9:15 do 11 h v přímém přenosu v televizi.

15. listopadu 1989 (středa): Dnes jsme od 4. vyučovací hodiny byli na sovětském filmu *Říkají mi barlekyjn*. Na to, že to bylo ruský, to bylo docela dobrý, ale moc dlouhý.

17. listopadu 1989 (pátek): Den studentstva. V Praze se konaly demonstrace, hurá!

18. listopadu 1989 (sobota): Asi ve 20 h jsem přišel domů. Pak jsem poslouchal Mozartovo *Requiem*. Krása.

19. listopadu 1989 (neděle): Dnes několikrát vysílali v rádiu zprávu, že při pátečních demonstracích nebyl nikdo těžce raněn a nikdo na následky zranění nezemřel. Že prej jde taková fáma. Jenže kdoví.

20. listopadu 1989 (pondělí): Dnes v 17 h v *Mikrofonu* na stanici *Praha* se celou dobu zabývali studentskými stávkami v Praze. Je to odezva za tvrdý zásah policie 17. listopadu. Vysoké školy vyhlásují okupační stávky. To jest setrvávají ve školách přes celý den. Některá gymnázia vyhlásila po dohodě s vedením škol jen stávku - zastavení vyučování. Celá iniciativa vznikla zřejmě na DAMU a dále se rozšířila. Byla zřejmě inspirována stávkou pražských herců. Na jednotlivých fakultách byly zřízeny stávkové výbory, které většinou sestavily program:

1) pravdivé a úplné informování o demonstracích a zásahu Bezpečnosti 17. a v následujících dnech.

2) ustavení parlamentní komise, která by se zabývala zmíněným zásahem Bezpečnosti.

3) aby ona komise průběžně a pravdivě informovala o šetření. Někdy je vysloven i požadavek zákazu cenzury. 20. XI. 1989 - tedy dnes přijal sekretariát ÚV SSM prohlášení s podobnými požadavky, navíc snad ještě žádají urychlení novelizace zákona o shromažďování a trestního zákoníku. Sám bych se k podobné akci u nás okamžitě připojil. Řekl bych, že vyslovené požadavky jsou vlastně ty nejmírnější formulace požadovaného minima. V Čs. televizi hlásili, že v Praze teď demonstruje asi 200 000 lidí!! Avšak vláda zásah policie ze 17. listopadu před několika okamžiky schválila! To udělali teda velkou chybu. Večer taky telefonoval Hyňa (*Hynek Polák*), vrátil se zrovna z Prahy, 17. byl na Jungmannově náměstí a viděl jak esembáci mlátili demonstrující, říkal, že to bylo hrozný, a že se z toho dostal jenom šťastnou náhodou - má něco s rukou, to je šílený!!!

21. listopadu 1989 (úterý): Naše škola prostě nestávkuje. 4.D byla za ředitelem, za stávku (*K tomu 17. 5. 1990 poznamenávám, že se jednalo o nějaký výmysl. Nikdo stávkovat nechtěl*). Nakonec bylo rozhodnuto, že se situace projedná zítra ráno. Já jsem včera zhotovil takovej papír: „*ŽÁDÁME DEMOKRACII! Ztotožňujeme se s prohlášením sekretariátu ÚV SSM z 20. listopadu a navrhujeme týdenní stávku na zdejších gymnáziích počínaje 21. XI. 1989 - navrhujeme cestou dohody s vedením zdejšího gymnázia zrušení výuky a místo ní navrhujeme dialog s učiteli (o polit. situaci). 21. XI. 1989 - příznivci a ctitelé demokracie a svobody.*“ Ve třídě jsme to podepisovali. Podepsala to půlka třídy a pak taky několik lidí z 2.A. Všecko šlo ale moc pomalu a sehnali jsme jen 28 podpisů ze dvou tříd.

22. listopadu 1989 (středa): Zase se nic moc nezměnilo. V Praze se každodenně koná asi 200 000 demonstrace, která se většinou v klidu rozejde. Ve škole to někde dost vře, ale stávka asi nebude. Do generální však doufám půjdeme.

23. listopadu 1989 (čtvrtek): Včera jsem napsal 70 kusů letáčků: „*Vážení přátelé - 24. XI. 1989 - 16 hodin - Hranice - nám K. Gottwalda - demonstrace za demokracii.*“ Po vyučování jsme se dostali na informativní schůzku se dvěma vysokoškolačky z Olomouce. Řekli, že vysokoškoláci se sjednotili na svých požadavcích v sedmi bodech. Tyhle body ještě vůbec nebyly zveřejněny, nám je ale přečetli. Nejdůležitější jsou: zbavení KSČ monopolu moci, odstoupení s. Jakeše, Husáka, Hoffmanna, Kyncla, Štěpána, Indry etc. Pak jsme (část třídy) besedovali s jedním vojákem, docela otevřeně. V 16.50 h jsem přišel na náměstí a zúčastnil se demonstrace, která se konala od 17 h do asi třičtvrtě na sedm. Byl jsem tam i s Pepou (*Josef Prokeš*), Jirkou (*Jiří Y. H. Nežhyba*), Pavlem (*Pavel Martínek*) a byli tam i další. Byla to nádhera, nejdřív nám byla přečtena prohlášení studentů vysokých škol atd., pak jsme šli do kostela (sešlo se nás tam asi 400-500), kde nám pan farář přečetl otevřený dopis kardinála Tomáška. Pak jsme šli ven a přečetli nám prohlášení asi třiset pracujících ze *Sigmy Hranice*. Nakonec jsme skandovali hesla: „*Hranice, vzdud'te se!*“ a „*Svobodné Vánoce!*“. Bylo to velice krásný, začalo i skončilo se československou státní hymnou. Při tom se také zapalovaly svíčky. Moje první demonstrace - a mám z ní velice dobrý pocit. Alespoň něco jsem udělal pro vyjádření svého názoru. Samozřejmě, že byla velká zima, jelikož včera začalo sněžit. Zítra jdu znovu. Dnes v televizi ukazovali i záběry pracujících, kteří vypískali Štěpána a skandovali: „*Demisi, demisi!*“. Doufám, že se nám to podaří. Dnes se na Václaváku sešlo 300 000 lidí, tedy zatím nejvíc. Někdy se říká i 500 000.

24. listopadu 1989 (pátek): Dnes zasedá ÚV KSČ. Dost se od toho očekává. Znovu jsem se zúčastnil demonstrace. Bylo tam mnohem víc lidí než včera, řekl bych tak 800-1000. Znovu byla přečtena prohlášení, provázená skandováním: „*Odstoupit!*“, „*Masaryk!*“, „*Svoboda!*“ a další. Před chvílí říkali, že v 19 h vystoupil v diskusi s. Miloš Jakeš a řekl, že on osobně i celé předsednictvo a sekretariát KSČ „*dávají k dispozici svá místa*“ tj. podali demisi!!! Asi za 3 hodiny přijali členové ÚV Jakešovu demisi a za gen. tajemníka ÚV zvolili Karla Urbánka. To jméno je mi povědomý, ale nic o něm nevím. Televize den ode dne informuje pravdivěji. Jsem zřejmě svědkem události s opravdu velkým významem.

25. listopadu 1989 (sobota): Oznámili složení nového ÚV KSČ, jsou tam vlastně staré tváře v jiných funkcích. Je tam i Štěpán a Zavadil. Celopražské shromáždění předsedů zákl. org. KSČ donutilo Štěpána odstoupit. Za celý den se stalo tolik věcí, že se to nedá všechno ani napsat. Většina lidí je nespokojena s dosavadními změnami v ÚV. Nový gen. tajemník ÚV KSČ Urbánek je rozený herec, dnes okolo 19:30 h vystoupil s projevem, který říkal „*z patra*“. Docela to bylo dobré. Dnes jsem se zúčastnil manifestace na náměstí, bylo tam asi tak 1200 lidí.

26. listopadu 1989 (neděle): Dnes se na *Letné* shromáždilo zase asi 750 000 lidí. Promluvil zde i Adamec, neměl však dobře připravený projev, zvláště mluvil-li k takovému davu. Byl jsem na demonstraci, ale asi po 15 min. jsem odešel. Ten dav lidí se totiž nechal inspirovat televizí a skanduje tak nadšenecky jako v Praze. Dnes večer přečetli program Občanského fóra („*Co chceme*“), ten je ale perfektní.

27. listopadu 1989 (pondělí): Dnes jsme ve 12 h všichni vyšli před školu, zazpívali si hymnu, šli zpátky a pak jsme měli vést s učiteli dialog do 14 h. Tedy po dobu konání generální stávky. Tu hymnu jsem nezpíval, nesnáším, když je něco povinného, také jsem si sundal trikolóru, kterou jsem nosil od úterka. Teď se ale stala vyloženě módní záležitostí.

28. listopadu 1989 (úterý): Dnes byl s okamžitou platností zrušen zákaz promítání některých filmů a byly uvolněny veškeré knihy dosud „*zakázané*“, kromě profašistických atd. Hned ve čtvrtek si půjdu do školní knihovny několik takových knih půjčit.

Jiří J. K. Nebeský
(žák tehdejší 2. B hranického gymnázia)